

Odovědi a komentáře:

1. Epitafní deska je umístěna v kostele sv. Markéty ve Felbrigg v Anglii (Norfolk).

2. Markéta se do Anglie dostala pravděpodobně v doprovodu (jako dvorní dáma) Anny Lucemburské, která se stala manželkou Richarda II. Je také pravděpodobné, že cesty do Anglie s královou dcerou se účastnil Přemysl I. Nošák.

3. Simon de Felbrigg byl praporečnickem a stoupencem Richarda II.

4. Jan Zápolský se skutečně stal uherským králem. Po smrti Ludvíka byli dva uchazeči o uherský trůn, Ferdinand a Jan Zápolský. Jan měl velkou výhodu především v silné podpoře uherské šlechty, která nemohla Ferdinandovi odpustit, že neposkytl Ludvíkovi žádnou pomoc u Moháče (Jan i přesto, že se nezúčastnil, tak alespoň přitáhl se svou armádou).

Toto způsobilo, že si uherská šlechta zvolila 10. listopadu 1526 Jana za svého krále. Korunovace

proběhla dalšího dne a Zápolský při ní přijal jméno Jan I. Uherský. Po Janově korunovaci se ale probudila šlechta podporující Ferdinanda v čele s vdovou po Ludvíkovi Marií, sestrou Ferdinandovou, a zvolila si za svého krále Ferdinanda.

Pro řešení této situace nabídl Jan mírové jednání v Olomouci. Jako prostředník byl zvolen polský král Zikmund. Přijetím těchto podmínek se Jan nechal ukolébat a polevil v obraně, toho však využil Ferdinand, který v roce 1527 opustil jednání, vtrhl s malou armádou do Uher a po několika vítězných bitvách obsadil Budín.

Jan jen stěží uprchl do Polska, kde ho podržel jeho švagr Zikmund, který nevyslyšel prosby Ferdinanda o Janovo vydání.

Po této prohře se Jan obrátil s prosbou o pomoc na Istanbul, kde našel velkého spojence – sultána Sulejmana, který vycítil územní zisky v Evropě. Již na podzim roku 1528 se Jan mohl vrátit do Sedmihradska a později osmanští spojenci vyhnali Ferdinanda z Uher. Sulejman se zastavil až roku 1529 při obléhání Vídně, odkud musel ustoupit zpět domů. Za sultánovým vojskem ale šlo do

Uher zpět vojsko Ferdinandovo, které opět s velkým úspěchem dobylo mnoho území, jen Budín se mu podruhé ztéci nepodařilo.

Jan musel do Uher znovu pozvat sultána Sulejmana. Ferdinandovo a Sulejmanovo vojsko se potýkalo tak dlouho, až si Ferdinand s Janem uvědomili, že na tomto konfliktu zdaleka nejvíc vydělává Sulejman. Rovněž pod nátlakem polského krále Zikmunda I. Starého, o jehož nejstarší dceru se Jan již delší dobu ucházel, v roce 1538 uzavřeli mírovou smlouvu (Velkovaradinský mír). Podle jejich ujednání Uhry zůstaly rozděleny mezi Jana a Ferdinanda. Jan si zachoval doživotní titul uherského krále, ale jeho nástupcem měl být Ferdinand a jeho dědicové. Tím tedy eventuální Janovi potomci neměli mít právo k uherské koruně, místo toho se jim mělo dostat peněžního odstupného, knížecího titulu a majetků na Spiši. Maminka se toho nedožila.

Zikmund I. Starý (1467–1548), syn Kazimíra IV. Jagellonského a Alžběty Habsburské, byl polským králem a litevským velkoknížetem. Vladislav II. Jagelonský, král český a uherský, byl jeho bratrem.

